

Degerfors kommun
kommun@degerfors.se

Rektor Ann-Kristin Brännström
ann-kristin.brannstrom@degerfors.

Beslut för förskoleklass, grundskola och grundsärskola

efter prioriterad tillsyn i Parkskolan
i Degerfors kommun

2015-03-30

2 (12)

Dnr 43-2014:7693

Tillsyn i Parkskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Degerfors kommun under våren 2015. Parkskolan besöktes av Skolinspektionen den 9, 10, 11 och 18 februari 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Av skolans redovisning av kunskapsresultaten för årskurs 3 år 2014 framgår att 64 procent av eleverna uppnår kunskapskraven för godtagbara kunskaper i svenska och 75 procent av eleverna uppnår kunskapskraven för godtagbara kunskaper i matematik. Under perioden 2010-2014 har värdena för svenska varierat mellan som lägst 41 procent 2011 och högst 88 procent 2013. Under samma tidsperiod har värdena i matematik varierat mellan 30 procent 2012 och 100 procent 2013. I de natur- och samhällsorienterande ämnena når 93 procent respektive 79 procent av eleverna kunskapskraven för godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 3 år 2014.

Av nationell statistik för år 2014 framgår att ungefär 100 procent av eleverna i årskurs 6 lägst når kunskapskraven för betyget E i samtliga ämnen. Liknande värden uppvisas för år 2013. Den genomsnittliga betygspoängen vårterminen 2014 är i samtliga ämnen förutom musik lägre än för riket. De lägsta betygspoängen finns i ämnena fysik, kemi, biologi, teknik och religionskunskap.

För grundsärskolan finns ingen nationell statistik att tillgå. Av skolans egen sammanställning framgår att skolans måluppfyllelse var 100 procent i samtliga ämnen.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande
Undervisning och lärande	Föreläggande
Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande
Bedömning och betygssättning	Ingen brist
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande
Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande
Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att Parkskolan behöver vidta åtgärder för att eleverna ska ges en utbildning som präglas av studiero. Vid tiden för tillsynen har skolan påbörjat ett sådant arbete. Mot bakgrund av skolans kunskapsresultat bedömer Skolinspektionen att det är av stor vikt att skolan fortföljer detta arbete. Skolan behöver följa upp resultatet av insatta åtgärder samt i förekommande fall vidta ytterligare åtgärder så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero och som ger dem förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt. I detta arbete behöver såväl lärare, elever som vårdnadshavare vara delaktiga.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Degerfors kommun att senast den 25 juni 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Degerfors kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 3. Kursplaner)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att skolan ger eleverna i grundskolan förutsättningar att nå kunskapskraven i ämnet musik

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att undervisningen ska omfatta ämnet musik. Vidare framgår att en kursplan ska gälla för varje ämne. Av läroplanen för grundskolan (Lgr 11) kap 3 kursplaner framgår att ämnet musik ska omfatta musicerande och musikskapande.

Av intervju med rektorn framgår att undervisningen i ämnet musik utgår från kursplanen, men att det är svårt att bedriva undervisning inom det område i kursplanen som omfattar musicerande och musikskapande. Rektorn beskriver att skolan inte har möjlighet att ge alla elever förutsättningar för instrumentalundervisning, eftersom musiksalen och antalet instrument inte är anpassat till elevantalet i alla klasser. Enligt

2015-03-30

5 (12)

Dnr 43-2014:7693

rektor och lärare innebär detta att det är svårt att ge eleverna förutsättningar att nå kunskapskraven i ämnet musik.

Motivering till föreläggande som ingripande

Mot bakgrund av att undervisningen i ämnet musik inte bedrivs i enlighet med läroplanen för grundskolan förelägger Skolinspektionen Degerfors kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras. När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Degerfors kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Se till att beslut om anpassad studiegång fattas i enligt författningarnas krav.

- Se till att beslut om särskild undervisningsgrupp fattas i enlighet med författningarnas krav

2015-03-30

6 (12)

Dnr 43-2014:7693

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska en elev ges det särskilda stöd på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Av skollagen framgår vidare att om det finns särskilda skäl får särskilt stöd till en elev ges i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt tillhör.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2014:40) med kommentarer om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram framgår att ett beslut om särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning eller anpassad studiegång inte omfattar fler ämnen eller längre tidsperiod än nödvändigt. Vidare framgår att i de fall som en elev är i behov av särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång är det viktigt att alltid utgå från elevens behov vad gäller ämnen, omfattning och tidsperiod.

Enligt 20 § förvaltningslagen (1986:223) ska beslut som innebär myndighetsutövning mot enskild vara motiverade. Beslut där varken tidsperiod eller ämnen tydligt framgår uppfyller inte bestämmelsen.

Vid Parksskolans grundskola fattar rektorn beslut om anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp.

De beslut som Skolinspektionen tagit del av anger inte den period som avses eller de ämnen som omfattas av beslutet.

Skolinspektionen bedömer därmed att skolan behöver vidta åtgärder så beslut anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp följer författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten inte uppfyller de krav som följer av den författning som gäller för beslut om anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp förelägger Skolinspektionen Degerfors kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

2015-03-30

7 (12)

Dnr 43-2014:7693

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Degerfors kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att utbildningen i grundskolan utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som ger studiero.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. I förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165 s. 319 f.) anges att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö.

En viktig grund för att åstadkomma trygghet och studiero i skolan är en aktiv dialog mellan elever, mellan elever och lärare eller annan personal och även elevens vårdnadshavare om de gemensamma värden som ska gälla. Vidare framgår att rutiner för att säkerställa samverkan och kommunikation mellan elever, lärare och annan personal är centrala inslag i det förebyggande och långsiktiga arbetet. Rektorns skyldighet att se till att elevers behov av stöd utreds och att stödåtgärder kommer till stånd för elever i behov av stöd är även det en del i arbetet med att skapa en trygg och stimulerande studiemiljö för alla elever.

Av intervju med lärare och elever framgår att det inte är studiero på alla lektioner och att graden av studiero varierar beroende på bl.a. klass, ämne och lärare samt att olika lärare har olika regler för vad som gäller under lektionerna. Vid skolan finns klassråd där eleverna får möjlighet att lyfta problemen med studieron. Slutsatser från klassråden tas upp i arbetslagen och lämnas till rektorn. Alla elever upplever dock inte att lärarna lyssnar på det som framförts, eller om den information som tas upp når alla lärare som undervisar i klassen.

Av skolans dokumentation framgår att det finns ett stort behov av extra anpassningar och särskilt stöd i klasserna samt att skolan befarar att det kan finnas elever som riskerar att inte nå kunskapskraven på grund av att skolan inte kan uppfylla läroplanens krav om trygghet och studiero.

Resultatet av skolinspektionens enkät från hösten 2014 till elever och föräldrar i årskurs 5 samt samtlig personal visar på låga värden för området trygghet och studiero. Skolans värden för området är lägre än de genomsnittliga värdena för Degerfors kommun samt för samtliga deltagande skolenheter hösten 2014.

2015-03-30

8 (12)

Dnr 43-2014:7693

Av intervjuer med rektorn, personal och dokumentation framgår att skolan har vidtagit en rad åtgärder för att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Skolan har bl.a. gjort personalförstärkningar, påbörjat ett arbete med att öka elevernas delaktighet i det främjande och förebyggande likabehandlingsarbetet samt utvecklat elevernas delaktighet i arbetet med pedagogiska planeringar.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolan har påbörjat ett arbete för att utforma utbildningen så att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Mot bakgrund av de problem gällande studiero som skolan själv har identifierat samt av vad som framkommit i Skolinspektionens enkät och intervjuer bedömer Skolinspektionen att skolan behöver följa upp resultatet av vidtagna åtgärder samt vidta ytterligare åtgärder så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I detta arbete är det viktigt att såväl lärare elever som vårdnadshavare är delaktiga.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de författningarna som gäller för att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero föreligger skäl att förelägga Degerfors kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Degerfors kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen

- Se till att psykolog används i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

2015-03-30

9 (12)

Dnr 43-2014:7693

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att för eleverna i förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan, ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Vidare framgår att det för medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av information och intervju med rektorn och personal framkommer att elevhälsoteamet och rektorn har möten varje vecka. I elevhälsoteamets möten deltar kurator, skolsköterska och specialpedagog. Vidare framgår att elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande genom att bl.a. delta i skolans likabehandlingsarbete och i arbetet med extra anpassningar. Skolpsykologiska insatser köps, vid behov, in för enskilda elever i behov av särskilt stöd. Skolpsykologiska insatser har inte köpts in för främjande och förebyggande insatser. Vid tiden för tillsynen har rektorn påbörjat en planering för att också kunna använda skolpsykologiska insatser vid handledning av personal.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder så att den också har tillgång till skolpsykologiska insatser i det främjande och förebyggande arbetet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de författningarna som gäller för elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete föreligger skäl att förelägga Degerfors kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga områden

Skolinspektionen har vid tillsynen av Parkskolan även granskat ett antal kritiska faktorer inom nedanstående områden. Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom

2015-03-30

10 (12)

Dnr 43-2014:7693

utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Lena Stadler
Utredare/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Parkskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet skolverksamheten i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grundsärskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får tillsynsbeslut avseende huvudmannens ansvars-tagande för de verksamheter huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett beslut.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmannen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om Parkskolan

Parkskolans verksamhet omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1–6 och grundsärskola årskurs 1–10 samt fritidshem. Vid skolan går 183 elever. I förskoleklassen går 22 elever, i grundskolan 156 elever och i grundsärskolan fem elever. Skolenheten leds av en rektor. Skolenhetens inre arbete är organiserat i fyra arbetslag; ett för lärare i förskoleklass och årskurs 1–3, ett för lärare årskurs 4–6 och ett för lärare i grundsärskola samt ett för lärare i fritidshemmet. Varje arbetslag leds av en lagledare och lagledarna har kontinuerligt gemensamma träffar med rektorn.

Huvudmannens ansvar för kommunens fritidshem granskas på övergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskilt beslut.